

Asia: VN/14704/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Tiivistelmä lausunnon keskeisestä sisällöstä

Vantaan kaupunki kannattaa seuraavia esitettyjä muutoksia:

- Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan liittyvä muutos (ammatillinen koulutus)
- Tutkintokohtaiseen osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmaan liittyvä muutos (ammatillinen koulutus)
- Varainhoitovuoden 2025 rahoituksesta päätettäessä opiskelijavuosien määrä saisi alittaa järjestämisluvassa määrätyn opiskelijavuosien vähimmäismäärän (ammatillinen koulutus)

Vantaan kaupunki ei kannata seuraavia esitettyjä muutoksia:

- Velvoittavuuden poistaminen: koulutuksen järjestäjän velvollisuus laatia opetussuunnitelmaan perustuva vuosisuunnitelma (lukiokoulutus)
- Velvoittavuuden poistaminen: koulutuksen järjestäjän velvoite määräajoin selvittää opiskelijoiden huoltajien näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta (lukiokoulutus)

Ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

Hallituksen esityksen mukaan ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia muutettaisiin siten, että kun henkilökohtaista osaamisen kehittämissuunnitelmaa laaditaan oppivelvolliselle opiskelijalle, ei koulutuksen järjestäjällä olisi velvollisuutta tunnistaa ja tunnustaa oppivelvollisen aiemmin hankittua osaamista kuin määritellyin osin. Vantaan kaupunki pitää muutosta kannatettavana esityksen

mukaisin perusteluin. Käytännössä esitetyn muutoksen vaikutusten nähdään kuitenkin jäävän pieniksi, sillä henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmassa on esitettyjen muutosten jälkeenkin edelleen paljon asioita läpikäytävänä. Vantaan kaupunki näkee, että henkilökohtaisten osaamisen kehittämissuunnitelmien keventäminen olisi perusteltua kaikkien opiskelijoiden osalta, ei siis pelkästään oppivelvollisten.

Velvollisuudesta laatia tutkintokohtainen osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelma luopuminen on Vantaan kaupungin näkökulmasta hyvä muutos. Velvoittavuudesta luopuminen mahdollistaisi toteuttamissuunnitelmien laatimisen jatkossakin, mutta jatkossa niitä ei vaadittaisi esimerkiksi järjestämisluopumuutoksen yhteydessä. Vantaan kaupungin näkökulmasta tutkinnon perusteet ohjaavat opetusta riittävästi ja niiden perusteella opettaja, tiimi tai koulutuksen järjestäjä laatii oman suunnitelman.

Lukiolakia koskevat säädösehdotukset

Vantaan kaupunki ei kannata lukiolakiin ehdotettua muutosta, joka koskee koulutuksen järjestäjän velvollisuutta laatia opetussuunnitelmaan perustuva vuosisuunnitelma. Vaikka vuosisuunnitelman laatiminen vaatii oppilaitoksessa sekä koulutuksen järjestäjän hallinnossa kohtuullista työnpanosta, on sillä tärkeä merkitys lukion vuosisuunnittelun, laadunhallinnan, itsearvioinnin sekä strategisen johtamisen työkaluna. Lukuvuosisuunnitelma toimii myös tärkeänä lukion toimintaa kokoavana asiakirjana ja tarvittaessa se voinee toimia myös juridisena taustana esimerkiksi opetuksen yleistä järjestämistä koskevien asioiden selvittelyssä. Mikäli vuosisuunnitelmista luovuttaisiin, tarvitsisi useiden koulutuksen järjestäjien kehittää laadunhallintaan ja itsearviointiin muita toteutustapoja, jolloin esityksen mukaiset kustannussäästöt eivät toteutuisi esitetyn mukaisesti. Vuosisuunnitelmiin kirjataan Vantaalla myös strategian toteuttamisen painopistealueita ja vuosisuunnitelman poistuessa tällekin tulisi määrittää uusi suunnittelun ja kirjaamisen tapa.

Vantaan kaupunki ei näe perusteltuna, että lukiolaista poistettaisiin koulutuksen järjestäjän velvoite määräajoin selvittää opiskelijoiden huoltajien näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta. Vantaan kaupunki näkee riskinä, että esitetty muutos vähentää huoltajien vaikutusmahdollisuuksia oppilaitosten toimintaan. Toisaalta yhteydenpitoa huoltajiin turvaisi se, että jatkossakin laki velvoittaisi koulutuksen järjestäjä tekemään yhteistyötä huoltajien kanssa opintojen järjestämisessä.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

Vantaan kaupunki pitää hyvänä, että hallituksen päättämä 10 miljoonan euron pysyvä lisäys lukioiden oppimisen tukeen kohdennetaan kokonaan valtion rahoitusosuuteen. Tämän myötä kunnan rahoitusosuutta koskevan prosenttiosuuden laskeminen on perusteltua. On kuitenkin haastavaa arvioida, riittääkö 10 miljoonan euron pysyvä lisäys mahdollisesti lukiolakiin tulevien uusien oppimisen tuen velvoitteiden toteuttamiseen. Vantaan kaupunki edellyttää, että valtio korvaa täysimääräisesti uusista velvoitteista koituvat kustannukset koulutuksenjärjestäjille.

Osana julkisen talouden suunnitelmaa hallitus linjasi valtiontalouteen tehtävistä sopeutustoimista. Ammatillisen koulutuksen rahoitusta vähennetään 100 miljoonalla eurolla vuodesta 2025 lukien, siten että se kohdentuu aikuisten, jo tutkinnon suorittaneiden koulutukseen. Jotta säästö saataisiin kohdennettua hallituksen linjauksen mukaisesti, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia muutettaisiin siten, että varainhoitovuoden 2025 rahoituksesta päätettäessä opiskelijavuosien määrä saisi alittaa järjestämisluvassa määrätyn opiskelijavuosien vähimmäismäärän. Vantaan kaupunki ei kannata ammatillisen koulutuksen rahoituksen vähentämistä. Jos 100 miljoonan euron vähennys kuitenkin toteutuu niin Vantaan kaupunki kannattaa sitä, että varainhoitovuoden 2025 rahoituksesta päätettäessä opiskelijavuosien määrä saisi alittaa järjestämisluvassa määrätyn opiskelijavuosien vähimmäismäärän.

Muut kommentit

Lausuntoaika on kovin lyhyt. Vantaan kaupunki edellyttää, että jatkossa lausuntojen valmisteluun varataan riittävästi aikaa.

Ranki Ari
Vantaan kaupunki - Kasvatus ja oppiminen/toisen asteen koulutuksen palvelualue